

Naomi Wood

Hemingvėjaus žmonos

Sofoklis

Naomi Wood

**HEMINGVĖJAUS
ŽMONOS**

Romanas

Vertė *Emilija Ferdmanaitė*

Sofoklis

Vilnius, 2014

TURINYS

- HEDLÉ.** Antibai, Prancūzija. 1926 / 5
1. Antibai, Prancūzija. 1926-ųjų birželis. / 7
 2. Paryžius. 1925-1926 metai. / 13
 3. Antibai, 1926-ųjų birželis. / 18
 4. Paryžius. 1926-ųjų balandis. / 23
 5. Antibai. 1926-ųjų birželis. / 27
 6. Antibai. 1926-ųjų gegužė. / 34
 7. Antibai. 1926-ųjų birželis. / 37
 8. Antibai. 1926-ųjų birželis. / 43
 9. Antibai. 1926-ųjų birželis. / 49
 10. Čikaga. 1920-ųjų spalio. / 53
 11. Antibai. 1926-ųjų birželis. / 60
 12. Antibai. 1926-ųjų birželis. / 65
- FAIFÉ.** Ki Vestas, Florida. 1938 / 83
13. Ki Vestas, Florida. 1938-ųjų birželis. / 85
 14. Paryžius, 1925-1926 metai. / 97
 15. Ki Vestas. 1938-ųjų birželis. / 105
 16. Ki Vestas. 1938-ųjų birželis. / 110
 17. Pigotas, Arkanzasas. 1926-ųjų spalio. / 117
 18. Ki Vestas. 1938-ųjų birželis. / 121
 19. Ki Vestas. 1936-ųjų gruodis. / 125

20. Ki Vestas. 1938-ųjų birželis. / 132

21. Ki Vestas. 1938-ųjų birželis. / 141

22. Ki Vestas, 1938-ųjų birželis. / 150

MARTA. Paryžius, Prancūzija, 1944 / 161

23. Paryžius, Prancūzija. 1944 m. rugpjūčio 26 d. / 163

24. Ki Vestas. 1936-ųjų gruodis. / 167

25. Paryžius. 1944 m. rugpjūčio 26 d. / 179

26. Havana, Kuba. 1939-1940 metai. / 191

27. Paryžius, 1944 m. rugpjūčio 26 d. / 197

28. Havana, Kuba. 1944-ųjų balandis. / 207

29. Paryžius. 1944 m. rugpjūčio 26 d. / 214

30. Paryžius, 1944 m. rugpjūčio 26 d. / 226

MERĖ. Kečumas, Aidahas, 1961 / 235

31. Kečumas, Aidahas. 1961-ųjų rugsėjis. / 237

32. Londonas, Anglija. 1944-ųjų gegužė. / 244

33. Kečumas, Aidahas. 1961-ųjų rugsėjis. / 253

34. Paryžius, Prancūzija. 1944 m. rugsėjo 30 d. / 258

35. Kečumas, Aidahas. 1961-ųjų rugsėjis. / 267

36. Havana, Kuba. 1946-ieji. / 273

37. Kečumas, Aidahas. 1961-ųjų rugsėjis. / 281

38. Havana, Kuba. 1947-ieji. / 288

39. Kečumas, Aidahas. 1961-ųjų rugsėjis. / 294

40. Kečumas, Aidahas. 1961-ųjų rugsėjis. / 300

Pabaigos žodis / 308

Padėka / 310

HEDLĒ

Antibai, Francūzija

1926

1. ANTIBAI, PRANCŪZIJA. 1926-ŪJŲ BIRŽELIS.

Nuo šiol viskas daroma *à trois*. Pusryčiai, vėliau pasi-plaukiojimas; pietūs, paskui bridžas; vakarienė, po jos gėrimai. Visuomet trys pusryčių padėklai, trys šlapi maudymosi kostiumai, trys kortų vėduoklės numestos ant stalo, kai lošimas nei iš šio, nei iš to pasibaigia. Hedlė su Ernestu visur lydi trečioji: ta moteris įslysta tarp judviejų lengvai it peilis. Tai Faifė: jos vyro meilužė.

Hedlė su Ernestu miega didžiajame baltajame vasarnamio kambary, o Faifė – apačioje, vienviečiame. Gyvenimas vasarnamyje verda tykiai ir įtemptai, kol kas nors iš jų draugų neatgabena muilo ir maisto atsargų, likdamas slampinėti palei tvorą, svarstydamas, ar nevertėtų palikti trijulės ramybėje.

Jie slankioja po namus – Hedlė, Ernestas, Faifė – ir, nors supranta, kad nesmagu visiem trim, nė vienas nenori atsitraukti pirmas; nei žmona, nei vyras, nei meilužė. Šitaip jie gyvena vasarnamyje jau kelias savaites, lyg šoktų nepertraukiamą šoki, bandydami išsekinti viens kitą, kol kris iš nuovargio.

Rytas jau išilęs, šviesoje baltos medvilnės patalynė atrodo bemaž melsva. Ernestas miega. Jo plaukai vis

dar perskirti kaip dieną, oda skleidžia šiltą prakaito kvapą, dėl kurio Hedlė jį erzintų, jei tik būtų tam nu-siteikus. Įrudusioje odoje apie akis spinduliais susimetusios raukšlės; Hedlė įsivaizduoja jį prisimerkusį, kai stovi valtyje ir dairosi geriausios vietelės išmesti inkarą ir pažvejoti.

Ernesto grožis įžymus visame Paryžiuje; ko tik jam dėl išvaizdos neatleidžia, net sunku patikėti. Jo grožis stublina net vyriškos lyties draugus; jie varžosi su padavėjomis, reikšdami bičiuliui simpatiją. Žvelgiantys giliau pastebi Ernesto nepastovumą: kartais kuklus, kartais įžūlus – visi atmena, kaip susistumdęs su bičiumi *Bal Musette* nudaužė jam nuo nosies akinius. Net kai kurie artimi jūdviejų draugai – įskaitant Skotą – jo prisibijo, nors yra vyresni ir daugiau pasiekę. Kokius gi prieštaringus jausmus jis pažadina vyruose. Su moterimis paprasčiau – net persisukusios palydi Ernestą žvilgsniais, žiūri tol, kol jis dingsta iš akių. Ji pažįsta tik vieną, atsilaikiusią prieš jo kerus.

Hedlė tyso lovoje spoksodama į lubas. Sijos pagaužtos; ji gali atsekti kirvarpų pažangą medyje. Lempų gaubtai siūbuoja tartum nuo sunkaus svorio, nors jie – tik sutvirtintas popierius. Ant tualetinio stalielio žvilga svetimi kvepalų buteliukai. Pro langines skverbiasi šviesa. Šiandien ir vėl bus karšta.

Hedlė labiau už viską nori atsidurti sename žvairbiame Paryžiuje, jūdviejų butuke, pasmirdusiame ant anglių kepama karveliena ir laiptinės *pissoir*. Nori atsidurti ankštoje virtuvėlėje ir vonioje nuo drėgmės

papelijusiomis sienomis. Nori valgyti jūdviejų įprastus pietus – virtus kiaušinius, prie stalelio, kuris toks mažas, kad jie vis susidaužia keliais. Keista, kad būtent prie to stalelio pasitvirtino Hedlės įtarimai. *Man rodos, Ernestas ir Faifė labai viens kitam patinka*, pasakė Faifės sesuo. Hedlei to pakako.

Taip, Hedlė dabar mieliau būtų Paryžiuje ar netgi Sent Luise, miestuose po pilku kaip pelenų duobė dangumi ir sunkiais šlapdribos debesimis – bet kur, tik ne čia, violetinėje puikiųjų Antibų šviesoje. Naktimis į žolę minkštai plumpsėdami krenta vaisiai, rytais ji randa apelsinus sutrūkusius ir apspistus skruzdėlių. Aplink vasarnamį bręsta tvaikas. Dar taip anksti, o jau puola vabzdžiai.

Hedlė keliasi iš lovos ir eina prie lango. Prispaudusi kaktą prie stiklo mato jo meilužės kambarį. Faifė užtraukusi žaliuzes. Apačioje miega ir jūdviejų sūnus Bambis, kovojantis su *coqueluche*, kuris juos visus ir atvedė į šį vasarnamį. Jų draugė Sara Merfi nenorėjo, kad Bambis artintųsi prie jos vaikų ir užkrėstų infekcija. Sara buvo tokia maloni, kad pasiūlė karantino laikotarpiu apsigyventi jos name – o juk neprivalėjo. Tačiau vaikštinėdama po kambarius ir liesdama prabangius svetimus daiktus Hedlė jaučiasi bjauriai – jos santuoka pasibaigs kitos šeimos vasarnamyje.

Tačiau šį vakarą karantinas baigsis. Merfiai pakvietė juos į vilą „Amerika“, ir pirmą kartą per šias atostogas nelaimingasis trio atsidurs draugų kompanijoje. Vakarėlio Hedlė laukia su džiaugsmu ir nerimu:

vasarnamyje nutiko tai, ko nematė niekas kitas, tarsi kažkuris būtų apšlapinęs čiužinį ir neprisipažinęs, jog sparčiai vėstanti dėmė patalo vidury atsirado jo dėka.

Hedlė sugrįžta į lovą. Antklodė įsitempusi; Hedlė pamėgina ją truktelėti, kad Ernestas nesuprastų, jog ji buvo atsikėlus, bet jis laiko sugniaužęs užvalkalą. Ji pabučiuoja jo ausies kraštelį ir sukužda:

– Tu susigrobei visą antklodę.

Ernestas neatsiliepia, tik prisitraukia ją arčiau. Paryžiuje jis mėgsta keltis anksti ir devintą jau dirbti savo studijoje. Bet Antibuose tokie apkabinimai nutinka daug kartų per dieną, tartum Ernestas su Hedle būtų ką tik įsimylėję, nors abu žino, kad ši vasara gali būti paskutinė. Gulėdama šalia vyro ji svarsto, kaipgi čia nutiko, kad jį prarado, nors gal ši frazė ir ne pati tinkamiausia, nes ji jo neprarado; dar ne. Veikiau jodvi su Faife stebi viena kitą ir laukia lyg eilėje prie paskutinės autobuso vietos.

– Eime paplaukioti.

– Dar anksti, Haš. – Ernesto akys vis dar užmerktos, nors vokai virpčioja. Ji svarsto, ar dabar, pabudęs, jis nesirenka tarp judviejų. Žmona? Ar meilužė? Meilužė ar žmona? Prasideda minčių kuždesys.

Hedlė permeta koją per lovos kraštą. Tik patrauk virvelę, ir kambarį užtvindys saulės šviesa. Ji jaučiasi per didelė šiam karščiui. Rodos, visas per nėštumą priaugtas svoris susitelkė jai ant šlaunų; taip sunku jo atsikratyti. Jos kaštoniniai plaukai irgi atrodo apsunkę.

– Man jau bloga nuo šitos vietos, – tarsteli ji, delnu persibraukdama sudrėkusį sprandą. – Ar tau neilgu lietaus arba pilko dangaus? Žalios žolės? Ko nors.

– Kiek laiko?

– Aštuonios.

Ernestas paglosto jos pečius.

– Nereikia.

– Kodėl?

– Negaliu.

Jos balsas virpteli. Hedlė nueina prie tualetinio stalielio. Veidrodyje atsispindi naktinių marškinių gaubiamos krūtys. Ernestas nulydi ją sielvartingu žvilgsniu. Tarkštelėjus žaliuzėms kambarį užlieja balta kaip kaulas šviesa. Jis užsitraukia ant galvos antklodę ir pasislėpęs po patalais atrodo visai mažytis. Hedlė dažnai nenutuokia, ką su juo daryti; priskirti jį prie vaikų ar prie vyrų. Ernestas protingiausias iš visų jos pažįstamų, tačiau kartais instinktas verčia elgtis su juo lyg su sūnumi.

Vonios kambaryje vėsiau. Vonia liūto kojomis atrodo it praverta burna. Masina įlipti ir prisipilti vandens. Ji apsišlaksto sprandą ir nusiprausia veidą. Nuo saulės veidas nubertas strazdanų, plaukai parausvėję. Ji nusišluosto rankšluosčiu ir prisimena praeitą vasarą Ispanijoje. Jie stebėjo bulių bėgimą ir taškėsi baseine. Paskui Ernestas ją nusausino rankšluosčiu: kildamas nuo kulkšnių, braukdamas tarp kojų, per krūtis. Jos motina būtų nepakentusi tokio viešo pasirodymo. *Pataupykite glamones miegamajam*, būtų sušnypštusi ji, bet jos žodžiai tik padidintų jaudulį, tą vasarą Ernestui švelniai šluostant kiekvieną žmonos kūno colį.

Su jais atostogavo ir Faifè, nors toji vasara buvo nekalta. Niekas – Hedlè buvo tikra, ar beveik tikra – tarp jos ir vyro neįvyko iki metų galo. Iki rudens. O gal pavasario. Džinė nepatiksline laiko. Tačiau dabar, kai juodu tapo meilužiais, prisiminimai apie tris laimingus Pamplonos poilsiautojus atrodo nepataisomai apkartę, tartum be reikalo subraižytas automobilio kapotas. Ir kam Ernestui reikėjo viską sugadinti. Hedlè pati sau šypteli; ji mąsto kaip viena iš tų dūsaujančių namų šeimininkių moteriškuose žurnaluose, kuriuos skaityti jai visai patinka, nors Ernestui to niekada neprisipažintų.

Grįžus į miegamąjį Hedlè mesteli jam maudymosi kostiumą, per naktį sustirusį.

– Nagi, Ernestai. – Iš po patalo išlenda ranka ir jį sugauna. – Eime, kol ne per karšta.

Pagaliau Ernestas atsikelia ir be žodžių užsivėlka maudymosi kostiumą. Vienintelis likęs baltas kūno lopas – jo užpakalis; Hedlei skaudu matyti, koks jis gražus. Moteris įsideda į paplūdimio krepšį rankšluosčius, knygą (E. E. Kamingso romaną, kurį ji nesėkmingai bando skaityti) ir saulės akinius, stebėdama, kaip Ernestas rengiasi vakarykščiais drabužiais.

Jis paima nuo lentynos obuolį ir sugniaužia saujoje.

Lauke, šalia moliniuose vazonuose žydinčių levandų, ant virvės padžiautas kabo Faifès maudymosi kostiumėlis. Siūbuoja, laukdamas jos kojų, rankų, švelniai linksinčios galvos. Hemingvėjai pratipena pro Faifès kambarį, vilkėdami Rivjeros uniforma: dryžuotomis

palaidinėmis, žvejų kepurėmis, baltais šortais, jie tyliai stato kojas, stengdamiesi jos nepažadinti. Ponas ir ponija Hemingvėj jaučiasi taip, tarsi tai jie būtų užmezgę romaną.

2. PARYŽIUS. 1925–1926 METAI.

Galų gale juos išdavė laiškas.

Nuo pat pradžių Hedlė ir Faifė uoliai susirašinėjo. Meiliai viena kitą pravardžiuodavo ir guosdavosi, kaip nelengva amerikietei moteriai gyventi Paryžiuje. *Jūs teisingai išvelgėte liūdną laiško gaidelę, mon enfant*, – pradėdavo Faifė ir pratrūkdavo lietis, kaip persidirba „Vogue“ redakcijoje, skūstis nuobodžiu gerbėju, girtis, kokia girta ji buvo – ar tebėra – sėdėdama prie kambarinio fortepijono ir kaukšėdama rašomąja mašinėle savo bute Piko gatvėje. *Ar tik šis laiškas neišduoda, kad esu apsvaigusi – išduoda jau pats žodis, nes kai būnu blaiva, man per akis pakanka būti girtai*. Visi Faifės laiškai buvo nuostabiai juokingi. Hedlei ne visada pavykdavo atsikirsti tuo pačiu. Ji rašė taip, kaip kalbėjo.

Laiškuose Faifė visada palikdavo įkalčių. Puslapis sulietas džinu, blakstienų tušo trupinėlis prieš pasimatymą, į gumulą sušokusios „Royal Portable“ mašinėlės raidės ir Faifės paaiškinimas postskriptume, jog kažkoks vyras užsėdęs fortepijono klavišus ir priverkęs ją suklysti. Skaitydama tuos laiškus Hedlė regėdavo savo žavingą liauną draugužę – gurkšnojancią

vermutą, įsisupusią į pamėgtą kimono, tobulai paskandinantį smulkią jos figūrėlę.

Jodviem pirmąsyk susitikus kažkokiam vakarėly, Faifė vilkėjo šinšilų kailinukus. Kol ši prabangiai atrodanti mergina pylėsi martinio taurę, rusvas kailiukas slystelėjo ir pakuteno Hedlei nosį.

– Vaje, atleiskite, – tarė Faifė, pasitaisydama kailinukus ir plačiai nusišypsodama. – *Amžinai* visur painiojasi.

Faifė vilkėjo šinšilų, jos sesuo Džinė – audinių kailinukus. Aiškiai pasiturinčios moterys, nors Hedlė iš jųdviejų rankų pastebėjo, kad seserys netekėjusios. Kai juos supažindino, Ernestas leptelėjo kažką paiko apie tai, kaip norėtų išvysti vieną seserį kitos sesers kailyje. Kurį gyvūną jis būtų pasirinkęs, aplinkiniai galėjo tik paspėlioti.

Po vakarėlio Hedlė pasiteiravo vyro, ką šis galvoja apie tą moterį, Poliną, visų vadinamą Faife.

– Na, – tarė jis, – gražuole pietietė jos nepavadinsi.

Ir jis buvo teisus. Trumpų juodų plaukų, liesa ir smulkutė, tačiau ypač įsimintinos buvo tos moters akys. Pilkos, žavios ir gana įžūlios; jose nebuvo nė krislo drovumo. Štai kuo Faifė iš karto ją patraukė: tuo, kaip pasitikėjo savimi; beveik kaip vyras.

Tą rudenį po dar kelių susitikimų restoranuose „Dôme“ ir „Select“ Faifė pradėjo lankytis Hemingvėjų namuose. Vieną vakarą sutuoktiniai susidūrė su ja klube ir pakvietė vakarą užbaigti jų bute. Po tos nakties Faifė ėmė užsukinėti reguliariai, tarsi pamėgusi

jų bohemišką neturtą. Pasak jos, Hemingvėjų būstas, nepaisant šalčio ir skurdumo, buvo *gryna ambrozija*. Hedlė ne visai suprato, ką tai reiškia ir kiek ironiškai tai buvo pasakyta.

Iš pradžių buvo smagu: kas vakarą trijulė sėdinėjo iki vėlumos, plepėjo apie knygas, maistą ir rašytojus, kuriuos mėgo už charakterį, bet ne prozą. Faifė visada išeidavo anksti, sakydama „jums, vyručiai, reikia pabūti vieniems“. Atrodė nepaprastai šiuolaikiška kalbėti apie save kaip apie vaikiną, vyrą, vyrutį. Hedlei tai nepatiko.

Faifei išėjus namai ištuštėdavo. Hedlei nebeužtekėdavo šmaikštumo aptarinėti jų socialinį ratą, o Ernestas atrodydavo išsikvėpęs. Užuoat kaip visada palaičiusi pokalbį, Hedlė nueidavo gulti anksti. Ernestas dažniausiai užsisėdėdavo iki vėlumos, dirbdavo prie rankraščio, gerdavo pats sau vienas.

Ilgainiui Faifė liovėsi skubėjusi namo. Vieną vakarą ji užsibuvo iki vėlumos („Oi, jei tik jums, vyručiai, nesutrukdyčiau“), o kitą vakarą užsisėdėjo dar ilgiau. Butas aidėjo nuo tos moters juoko, kuris pratrūkdavo staigiai ir džiugiai, užgoždamas Hedlės.

Hedlė žinojo, kad Ernestas retsykais palydi Faifę namo paupiu iki dešiniojo Senos kranto. Dabar Faifė mieliau grįždavo pėstute, užuoat važiavusi automobiliu. Kartais, kai jie iki vėlumos užsiplepėdavo, jis nusileisdavo į gatvę ir pagaudavo jai taksi. Hedlė spėliodavo, apie ką gi juodu, Ernestas ir Faifė, šnekučiuojasi stoviniuodami gatvės kampe, susiglaudę, sukišę veidus, kad būtų šilčiau, šinšilų kailiukui glusčiojant jam prie kaklo.

Ir štai, kada tik Hedlė beužeitų į kambarį, ten ji randa Faifę. Dažniausiai viešnia veikia ką nors pasibjaurėtinai naudingo, džiausto skalbinius ar žaidžia su Bambiu, o syki, Hedlės įniršiu, neprašyta keičia patalynę; lyg turėtų slaptą teisę į jų santuokinę lovą. Ir tąsyk lapkritį, kai Hedlė gulėjo peršalusi, Faifė buvo šalia: maitino ją sultiniais ir dėliojo kompresus, liepė užsikloti ir šiltai gulėti, kol pati gretimam kambary linksmino Ernestą.

Tą gruodį jiems išvykus slidinėti iš paskos atsekė ir Faifė. Sutuoktiniai priėmė viešnią lengvai, tarsi jai jau būtų paruošta vieta jų guolyje. Ernestas rytais dirbdavo, o Hedlė su Faife skaitydavo prie židinio arba žaisdavo su Bambiu. Vakaraus trijulė lošdavo bridžą. Hedlė visada pralaimėdavo, bet būdavo išgėrusi per daug chereso, kad jai rūpėtų. Kai Ernestas tą sausį prieš išvykdamas į Niujorką sugrįžo į Paryžių užbaigti reikalų, Hedlė žinojo, kad Faifė buvo su juo susitikusi. „Užsikarsiu ant jo kaip girnapusė, priskresiu kaip sena kerpė, kaip gebenė“, rašė Faifė, o Hedlė stengėsi nukreipti savo mintis į slidinėjimą ir sniegą.

Ji sugrįžo į Paryžių tada, kai pavasario žiedai dulkėtais upeliukais sruvo į nuotekų griovius, o oras buvo toks pilnas sėklų, kad gėlė akis. Hedlė tikėjosi, kad viskas stos į vėžes. Galų gale, nebuvo jokių įkalčių: jokių užklyptų bučinių, jokių kvėpalų ant jo palto, jokių meilės laiškų. Ji netgi negirdėjo jokių gandų. Tai tebuvo flirtas, o Faifė tiek čiauškė apie savo meilužius, kad Hedlė viską nurašė savo paranojai.

Galbūt jai vertėjo atidžiau įsiskaityti į draugės laiškus. Kaip turtuolė, ji jautė turinti teisę gauti trokštamą dalyką vien už tai, kad jo įsigeidė: ar tai būtų dviratis, ar „Schiaparelli“ suknelė, ar svetimas vyras. O, kaip lengvai Faifė patraukdavo aplinkinius – ir kokia nepatraukli ėmė jaustis Hedlė. Ji pradėjo pamiršti atsakyti į laiškus. *Hedle, mieloji, tą pavasarį rašė Faifė, pastebėjau, kad išseko taviškių laiškų srautas. Ar negalima būtų to pataisyti, geriausia – greito išsiuntimo būdu?*

Laikykis atokiau nuo mano vyro, norėjo atrašyti ar net atsakyti Hedlė; bet to nepadarė.

Juodu išdavęs laiškas buvo ne ilgesnis už žinutę.

Ernestas įkišo jį į vieną iš savo sąsiuvininių ir padėjo į stalčių prie kitos korespondencijos. Po nutikimo su lagaminu Ernestas žinojo, kad Hedlė tenai nežiūrės. Iš pradžių Hedlė nė neatpažino, kad rašysena jos draugės: Faifė visada naudojo iš „Vogue“ pasiskolintą rašomąją mašinėlę. Tačiau šis raštelis buvo brūkštelėtas drąsia ranka, stambiomis raidėmis. Ji akimirksniu suprato, ką jis reiškia, nė skaityti nereikėjo: mat adresuota buvo tik Ernestui. Rašydama Faifė visada kreipdavosi į Hedlę arba į Hedlę ir Ernestą; laiškai niekada nebūdavo skirti jam vienam.

Brangusis Ernestai,

Čia ne laiškas, bet tiesiog norėjau pasakyti, kad tas tavo bičiulis Robertas Blenčlis yra baisiai žavus – ir man jis labai, LABAI patinka.

Polina

Kaipgi jam turėjo patikti, kad Faifė šitaip atvirai kurs-
to jo pavydą. Jis visada mėgo žinoti, kad yra geidžia-
mas. Ką reiškė tas raštelis? Ar tai įrodymas, kad juodu
užmezgė romaną? O gal Hedlė įskaitė potekstę, ku-
rios nebuvo?

– Haš? – iš svetainės šūktelejo Ernestas.

Drebančia ranka ji įkišo Faifės laišką atgal į sąsiuvinį
ir uždarė stalčių. Svetainėje Ernestas sėdėjo užlietas du-
jinės lempos šviesos, jo kaktoje buvo susimetusi raukš-
lė, reiškianti gilų susikaupimą. Rašydamas jis mūvėjo
kumštines pirštines: juodu neišgalėjo susimokėti už šil-
dymą, kol jis negaudavo atlyginimo už keletą straips-
nių. Hedlė atsisėdo priešais vyrą ant vienintelės kitos
jų turimos kėdės. Galėjo paklausti. Tiesiog imti ir tiesiai
paklausti, ar tarp jo ir Faifės nieko nevyksta.

Bet nepaklausė, ir į Paryžių atėjo vakaras. Ernestas
dirbo, kartkartėmis pakeldamas akis į žmoną, šyptelė-
damas, paskendęs savųjų žodžių pasaulyje. O ji maš-
tė, kaipgi čia nutiko, kad juodu tapo dviem nelaimin-
gais tėvais, tarp kurių pavyko įsiterpti meilužei.

3. ANTIBAI, 1926-ŪJŪ BIRŽELIS.

Net devintą ryto smėlis įkaitęs ir ilgiau pastovėjus ant
akmens jų pėdos ima svilti. Juodu vieni: nematyti jo-
kio skėčio, jokios iškylos, jokio perlų vėrinio.

Ernestas su Hedle taškydamiesi įbrenda į vandenį
ir puola prie plausto, plūduriuojančio už kokio šimto
jardų nuo kranto.

– Aplenk mane, – sako jis, o pasiekęs plaustą pirma žmonos ištiesia jai ranką. Tačiau Hedlei pamėginus įsikibti, ranką staigiai atitraukia, ir moteris vėl niurkteli jūron. Prisemia pilną burną jūros vandens. Išnirusi aptaško Ernestą; šis nusijuokia ir neria po vandeniu. Priplaukęs iš apačios trūkteli Hedlę už kulkšnies. Ji bando išsisukti, juodu skęsta pursluose. Besispardančios jūdviejų kojos pinasi. Galiausiai Hedlė pasinaudoja Ernesto galva kaip svertu ir nustumia jį žemyn, kad pati galėtų įkvėpti oro.

Ernestas išnyra iš vandens, gaudydamas orą ir taip plačiai šypsodamasis, kad jo skruostuose susimeta raukšlės. Hedlė atkiša jam savo sūrias lūpas ir jaučia, kaip badosi jo šlapi ūsai. Vandenyje juodu to paties ūgio.

Pora nuplaukia prie kranto, kur medžiai meta šešėlį virš jūros. Ernestas išsitiesia ant uolų, o Hedlė lieka taškytis šiltame žaliame vandenyje. Visą pastarąją savaitę jie mokėsi nardyti.

– Šičia tiks?

– Eikš arčiau.

Hedlė įsižiūri į horizontą. Antibai perskilę perpus it kiaušinis: pusė dangaus, pusė jūros. Ji neypatingai mėgsta šį žaidimą, bet neprieštarauja. Girdisi Ernesto pasirošimas, pėdų šlepsėjimas į akmenį. Jo jaudulys užkrečia ir ją.

– Pasirengus?

– Taip.

– Pasirengęs, – sako Ernestas, kad Hedlė žinotų – jis tuoj šoks.

Jis neria į jūrą, ir moteris pajunta, kaip jo kūnas prašvilpia pro ją, tiesiai virš galvos, ir nusileidžia greta.

– Šaunuolis! – sako ji, kai vyras švytėdamas išnyra iš vandens. Gražu žiūrėti, kaip jis mėgsta būti giriamas. Patenkintas kaip katinas – jos žodžiai jam lyg pakasymas užausin.

– Aš juk tavęs nepaliečiau?

– Ne. Prašvilpei per pusę colio.

– Tavo eilė, – išdykėliška sako jis.

Ji šypteli.

– Tu niekada nepasiduodi, tiesa?

Jis jos nespaudžia.

– Atgal prie plausto?

Hedlė priplaukia pirma ir permeta kojas per plaustą, pėdomis liesdama minkštus vėžiagyvius, prikibusius prie medinio dugno. Minkštąsias dalis ji sutraiško kojos nykščiu. Saulė virš galvos dar kaitresnė.

Juodu varvėdami atsistoja ant plausto, ir šis nuo jų svorio nugrimzta per colį. Jis prisitraukia ją arčiau – dar vienas Antibų apkabinimas.

– Ernestai? – Jis nieko neatsako.

Paryžiuje jie elgdavosi žaismingiau, kad Ernestas paskui galėtų panaudoti alkūnių, kelių ir kaklų padėtį rašydamas savo istorijas. Juodu tiksliai atidirbdavo visas jo vaizduojamas scenas. Po pirmojo juodraščio jie iš naujo užvesdavo savo kūnus, ir galiausiai krisdavo kvatodami iš aprašymų neįmanomybės: išsuktos rankos, nutirpusios kojos, patemptos pėdos niekais paversdavo parašytas eilutes. Kartais jai atrodydavo kvaila, kad jis taip vargsta, stengdamasis viską perteikti, o paskui tiesiog išbraukia.

Antibuose Ernestas nerašo; jau vien tai yra pavojinga. Nedirbant jo vaizduotė išsiblaško; klajoja ir ieško įspūdžių ten, kur nereikia. Ji norėtų, kad vyras ištrauktų į naują romaną ar apsakymą, ignoruotų Faię – ignoruotų savo žmoną, dėl Dievo meilės, – kad tik rašymas taptų priešnuodžiu prieš tą moterį.

Hedlė išsitiesia ant plausto ir atremia galvą į minkštąją jo šlaunies pusę, ten, kur plaukai nusi-trynę nuo kelių šiurkštumo. Ant kairės blauzdos lyg kreivas šypsnys vypso randas: Didžiojo karo palikta žaizda. Ernestas nepasakoja apie patį įvykį, tik apie tai, kas buvo paskui: kaip gydytojai prie ligoninės lovos prisistūmė dubenį ir prikrovė pilną veržlių, varžtų ir vinių, ištrauktų iš sužeistos kojos; kaip jis dovanodavo lankytojams po šrapnelį neš-tis namo – vietoj amuleto. Ernestas sakydavo, kad didžiausias jo pasiekimas – ne išmesti iš širdies slaugę, kurią buvo įsimylėjęs, bet įtikinti daktarus nenupjauti kojos.

Kartais jis vis dar pašoka vidury nakties: išsigandęs, jog liks palaidotas purve, nukraujuos italų apkasuose. Ernestas pabunda išpiltas šalto prakaito ir pastėręs. Kai geria jos atneštą vandenį, jo rankos dreba. Ji krem-tasi negalėdama jam padėti. Ji kremtasi, kad po siaubo naktų jis ištisas dienas vaikšto prislėgtas.

Moteris išsiblaškiusi vedžioja pirštu vyro randą, jis atstumia jos ranką.

– Dieve, vakar buvau toks girtas, – sako nusisukdamas į paplūdimį ir prisimerkdamas. Aplinkui pirštą suka žmonos plaukų sruogą.

Kokia jo trauka! Koks magnetizmas! Moterys šokinėja iš balkonų ir seka paskui jį į karą. Moterys nusuka akis nuo jo romanų, nes santuoka trise yra geriau nei likti vienai.

Ši knyga pasakoja aistros istoriją – kaip mylėjo ir kaip buvo mylimas vienas garsiausių pasaulio rašytojų Ernestas Hemingvėjus. Hedlė, Faifė, Marta ir Merė – keturios savitos ir ryškios moterys, keturios Hemingvėjaus žmonos, tikėjo, kad jų meilė bus amžina. Ir visos keturios klydo...

Papasakotas keturių moterų akimis, paremtas meilės laiškais ir telegramomis, romanas atskleidžia skaudžius meilės trikapius, sudaužiusius kiekvieną Hemingvėjaus santuoką. Pradėtas bohemiškame trečiojo dešimtmečio Paryžiuje, pasakojimas nuveda iki šaltojo karo laikų Amerikos, kartu įpina kitus „prarastosios kartos“ atstovus ir atskleidžia begalinę žmogišką aistrą, meilę ir nusivylimą.

www.sofoklis.lt

9 786094 441325